

Seminar 'M.e.r. ontmoet MKBA'

Tijdens een praktijkseminar op 26 mei a.s. in Rotterdam kunnen twee werelden elkaar ontmoeten: die van de milieueffectrapportage en die van de maatschappelijke kostenbatenanalyse. Wat zijn de onderwerpen van gesprek?

1 Somberheid troef: klopt dat, of is het een meeftout?

Een m.e.r. laat zien welke fysieke effecten een project heeft voor natuur en milieu. Het gaat dan vaak om de intrinsieke waarden. De m.e.r. is officieel niet meer dan 'een hulpmiddel voor de besluitvorming', en velt dus geen absoluut oordeel.

Een MKBA bepaalt de effecten van een project voor de hele maatschappij. Een MKBA kan in principe aantonen of een project maatschappelijk rendeert of niet. Ook dat is geen absoluut oordeel, want intrinsieke waarden van natuur en milieu zijn lastig in euro's uit te drukken. Voor politieke voorkeuren geldt hetzelfde.

Uit menige m.e.r. komt geen vrolijke boodschap naar voren. Hooguit blijkt 'dat het met de schade aan natuur en milieu wel meevalt'. Je zou verwachten dat een MKBA doorgaans een positievere uitkomst heeft. Maar dat

gaat in elk geval bij infrastructuurprojecten niet op: juist de MKBA's laten daarbij tegenwoordig steeds vaker negatieve netto-resultaten zien. In de beginperiode van MKBA lag dat nog anders. Het is er klaarblijkelijk niet eenvoudiger op geworden om baten van infrastructuur goed in beeld te brengen. Het is natuurlijk mogelijk dat die baten nu eenmaal niet erg groot zijn. Maar het kan ook zo zijn dat de methoden en technieken om juist de baten scherp te stellen, eigenlijk nog maar in de kinderschoenen staan. Wellicht zijn we zowel in m.e.r. als in MKBA vooralsnog vooral goed in het voorspellen van negatieve effecten.

2 Voor wie doen we het eigenlijk?

Kunnen bestuurders uit de voeten met m.e.r. en MKBA? Kijken we naar bestuurlijk Nederland, dan is één ding duidelijk: een gemiddeld MER is veel te dik en de doorsnee MKBA veel te complex. En de uitkomst, daar valt niet altijd wat mee te doen. Alleen met effectverzachtende maatregelen en forse maatschappelijke baten kun je scoren. De politiek is wellicht het meest gebaat bij één integraal effect-

tenoverzicht, waarin er wat af te wegen valt.

Je zou ook kunnen zeggen dat beide instrumenten er vooral voor de burgers zijn. Met name de MKBA stelt in feite de welvaart van burgers centraal. Maar als het echt om de burgers te doen zou zijn, is het op z'n minst opvallend dat juist de MKBA geen inspraak en open planproces kent. De m.e.r. heeft dat weer wel.

Wat de zaak hoe dan ook voor zowel burgers als bestuurders lastig maakt, is dat m.e.r. en MKBA nogal eens tegenstrijdige informatie verstrekken. Dat vraagt in ieder geval om verbetering.

3 Een blik op de toekomst: hoe nu verder?

De m.e.r. bestaat al vrij lang, maar gaat de komende tijd flink op de schop. De MKBA is relatief nieuw. We hebben momenteel ruim vier jaar ervaring met het naast elkaar bestaan van m.e.r. en MKBA. Hoe ziet de praktijk eruit in bijvoorbeeld 2010?

Er zijn meerdere scenario's denkbaar. Gaan we door met langs elkaar heen werken of is het afstemmen van m.e.r. en MKBA dan 'standard practice'? Of ziet de wereld er nog anders

uit en zijn beide instrumenten samen geheel naar de achtergrond verdwenen? Feit is dat m.e.r. voorlopig bij wet verplicht blijft. MKBA is weliswaar niet wettelijk verplicht, maar geeft invulling aan de VBTB (=van beleidsbegroting tot beleidsverantwoording) en is daarom toch niet meer weg te denken. Met beide gaan we dus voorlopig verder. Aan de deelnemers van het seminar de vraag hoe zij die toekomst voor zich zien. ▲

Meer informatie & inschrijvingen praktijkseminar

Tijdens het praktijkseminar 'M.e.r. ontmoet MKBA' op 26 mei in Rotterdam, komen vakgenoten uit de m.e.r.- en MKBA-wereld met elkaar in contact. Het programma bestaat uit lezingen en interactieve discussie met kopstukken uit beide werelden. Het seminar wordt georganiseerd door uitgeverij Aeneas, in samenwerking met Witteveen+Bos en kenMERken. Meer informatie over programma en inschrijving vindt u op www.aeneas.nl.